

PŘÍPRAVA NA PŘIJÍMACÍ ZKOUŠKY NA SŠ

PRÁCE S TEXTEM
30 TESTŮ Z ČESKÉHO JAZYKA

- porozumění textu
- slovní a větný rozbor
- gramatika
- slohové útvary

Lucie Filsaková

FRAGMENT

Příprava na přijímací zkoušky na SŠ Práce s textem

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na
www.fragment.cz
www.albatrosmedia.cz

FRAGMENT

Lucie Filsaková

Příprava na přijímací zkoušky na SŠ – Práce s textem – e-kniha

Copyright © Albatros Media a. s., 2021

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

ALBATROS **MEDIA**

PŘÍPRAVA NA PŘIJÍMACÍ ZKOUŠKY NA SŠ

PRÁCE S TEXTEM
30 TESTŮ Z ČESKÉHO JAZYKA

Lucie Filsaková

FRAGMENT

Úvod

Publikace *Příprava na přijímací zkoušky na SŠ – Práce s textem* je určena žákům 8. a 9. tříd, kteří se chystají na přijímací zkoušky na střední školy. Kniha se skládá z 30 testů, prvních 25 testů tvoří otevřené otázky, v posledních 5 textech najdete také otázky uzavřené. Jeden z testů je zaměřen na poezii.

Cílem autorky bylo, aby žáci pracovali s textem. V něm mají vyhledávat větné členy, hlavní věty, přirovnání, pravopisné chyby a mnoho dalšího, co je obsahem přijímacích zkoušek. Autorka vycházela z požadavků, které jsou kladeny na žáky ukončující 9. třídu základní školy. Na konci publikace naleznete řešení.

Poznámka:

- U všech cvičení, u nichž je napsáno „určete mluvnické kategorie“, určujte, pokud je to možné, také vzor a druh (u jmen), třídu a vzor (u sloves).
- Na některých místech v zadání se vyskytují pravopisné chyby. Jedná se o autorčin záměr.

Test číslo

1

„Ty **KECÁŠ**,“ řekla Lavinie pohrdav___. Lavinie s námi také b__dl__ na pokoji – je to velká, silná **DÍVKA SE ZARPUTILOU HŘÍVOU tmav__ch VLASŮ**, která je většinu času nešťastná.

„Nekecám!“ bránila se Klementina. „V__m, jak to v__padá. V__DĚLA jsem před m__sícem svého bratra, když to dělal.“

Nemohla jsem se přestat červenat. *Představa prke__é, ŠKROBENÉ slečny Bellové, jak se s někým oňuchňává, byla nesmírně trapná.*

Pak se o tom DOSLECHLA slečna Parkerová. Slečna Parkerová je velmi dra__vá, černé vlas__ má ostříhané na kratičko a nasupený hlas z jejího **těla** burácí jako siréna. __trhla se obrovská há__ka. *Slyšela to skoro CELÁ škola a VÝSLEDKEM bylo, že se slečna Bellová musela z BYTEČKU vystěhovat.*

(Robin Stevensová, Zločin slečnám nesluší, s. 20)

Úkoly:

1. Na vynechaná místa doplňte správná písmena.
2. Ve druhém větném celku určete slovní druh.
3. Ve spojení *se zarputilou hřívou* se vyskytuje tvar *se* jako jistý slovní druh. Určete, o který slovní druh se jedná, a použijte *se* ve větě nebo spojení, kde bude jiným slovním druhem, a napište, který slovní druh jste použili.
4. Jaký slohový útvar vám připomíná druhá věta ve čtvrtém odstavci?
5. U tučně zvýrazněných slov určete mluvnické kategorie. U sloves určete i třídu a vzor.
6. Jak se nazývají slova *oňuchňává* a *byteček*?
7. Převeďte podtrženou větu s přímou řečí na řeč nepřímou.
8. Proveďte rozbor stavby slova *doslechla*.

9. Vypište z prvních dvou odstavců vedlejší věty a určete jejich druh.
10. Z vět označených kurzivou vypište přísudky a určete jejich druh.
11. Vypište z textu zájmena, určete jejich druh a napište je v 1. pádě. Vyskytuje-li se některý tvar ve stejném pádě vícekrát, napište ho jednou.
12. Vymyslete synonyma ke slovům: *kecat, dívka, vlasy, vidět*.
13. Provedte dle zadání rozbor posledního souvětí:
 - a) Určete počet vět a napište, která je hlavní, která vedlejší. Napište, zda se jedná o souvětí souřadné, či podřadné.
 - b) Najděte základní skladební dvojice.
 - c) Určete dané větné členy: *bytečku, celá, výsledkem*.
14. Rozhodněte, zda je věta „Ty kecaš.“ větou jednočlennou, nebo dvočlennou. Změňte ji na větný ekvivalent.
15. Ve slově *škrobené* rozlište slabiky a vypište všechny souhlásky.

Test číslo

2

Táta zvedl hlavu od novin. Zabručel: „Nazdar, nemůžeš aspoň jednou přijít k jídlu včas?“

Mamka se pokusila odvézt řeč k jedinému tématu, o které nikdy neztratila zájem: „Co bylo ve škole?“

Bolel mě žaludek trémou, že budu vyvolaná a zase nebudu znát správnou odpověď, spolužáci se mě snažili vytočit, třídní mě urážela a moje jediná kamarátka na mě neměla čas, prolétlo mi hlavou.

„Nic,“ řekla jsem *nahlas*.

„To je nějaká odpověď? Chovej se k mamince slušně! Když se tě zeptáme, tak se ve škole nikdy nic neděje, a potom od tvé třídní slyšíme, jak se ti zhoršil prospěch!“ Táta se začínal rozpalovat. **V takové chvíli bylo lepší klidit se mu z dohledu.**

Tentokrát se k němu navíc přidala i mamka: „Teď nemůžeš ve škole polevit. Se ŠPATNÝMI známkami se nedostaneš ani na čtyřletý GYMPL. A zkoušky tě čekají už příští školní rok.“

Opakovala mi to snad po sté. Už to nešlo poslouchat.

„Já se přece neflákám,“ odsekla jsem naštvaně.

„Rozhodující jsou výsledky a podle nich to vypadá trochu jinak,“ pronesl táta přísně.

„Tak se snad radši pustíme do jídla,“ pokusila se mamka ukončit hádku, a už to vypadalo, že docela úspěšně, protože taťka se beze slova sklonil nad talířem. V tu chvíli mi zazvonil mobil. Vyskočila jsem ze židle. (...)

Nechala moji omluvu bez komentáře a jako vždycky šla rovnou k věci. Tajemně PROHLÁSILA: „Mám něco, co ti určitě zlepší náladu!“ A jedním DECHEM pokračovala: „Víš, že je ve městě útulek pro psy?“

„Teď už jo. Ale že by mi to zlepšilo náladu...“ ani jsem se nesnažila zastřít sklamaní.

„Tak poslouchej, to není všechno. Alice se domluvila, že tam bude pomáhat očkovat psi, léčit je a tak. Dneska se tam šla představit, mě vzala s sebou a představ si, co jsem zjistila!“

Renča se významě ODMĚLČELA a pak patřičně dramaticky pronesla: „Ten tvůj Patrik tam pomáhá jako dobrovolník!“

„No a co s tím?“ nechápala jsem, proč mi to vůbec vykládá.

(Věra Hudáčková Barochová, Hanko, zachraň štěně!, s. 17-19)

Úkoly:

1. Vyhledejte v textu pět slov s pravopisnou chybou a запиšte je správně.
2. Jak nazýváme slovo označené v textu kurzivou? Napište větu, ve které bude toto slovo jiným slovním druhem.

3. Očíslujte věty podle textové návaznosti tak, jak patří na místo označené (...).
- ___ „Musím to vzít. Domlouvaly jsme se s Renčou, že se večer ozve.“
- ___ „Táta dělal dusno. Právě večeríme, jsem ráda, že jsem se vůbec utrhlá.“
- ___ „Teď se večerí.“
- ___ „Tak běž, ale vyříd' si to rychle!“ vzdal to nakonec táta a ukrojil si pořádný kus rízku.
- ___ Zavřela jsem za sebou dveře, abych si zajistila soukromí.
- ___ „Už jsem se bála, že to nezvedneš,“ zaprudila do telefonu Renča místo pozdravu.
- ___ „Někdo mi volá, neslyšíš?“
- ___ „Kam zase jdeš?“ rozčílil se táta.
4. Najděte v prvních třech odstavcích slova, která jsou užitá v 7. pádě, čísla jednotného, rodu ženského a skloňují se podle vzoru žena. Tato slova napište v 1. pádě čísla jednotného.
5. V tučně zvýrazněné větě určete slovní druhy.
6. U daných slov určete počet hlásek a písmen:
- slušně
 - měště
7. Určete mluvnické kategorie u těchto slov (slova jsou v textu uvedena velkými písmeny):
- prohlásila
 - dechem
 - špatnými
8. Vyhledejte v textu číslovky a určete, zda jsou určité, či neurčité. Napište jejich druh.
9. Rozhodněte, do které části slovní zásoby byste zařadili slovo *gympl*: nářečí, slang, argot. Tuto skupinu popište.
10. Slovo *odmlčela*, které se nachází v předposledním odstavci, uveďte ve všech tvarech přechodníku minulého.
11. V prvním odstavci najděte slovo mnohoznačné a použijte ho i v jiném významu.

12. U podtrženého souvětí určete počet vět hlavních a vedlejších, popřípadě určete druh věty vedlejší. Také запиšte významové poměry mezi větami hlavními. Jedná se o souvětí souřadné, nebo podřadné?
13. Ve větě určete větné členy: *Nechala moji omluvu bez komentáře.*
14. Rozhodněte, zda tvrzení vyplývá z textu.
 - a) Dívka neřekla rodičům o škole a prospěchu pravdu.
ANO – NE
 - b) Kamarádka v telefonátu naznačuje, že se dívce líbí Patrik.
ANO – NE
 - c) Dívka se může na gympl dostat i se špatnými známkami.
ANO – NE
 - d) Otec si četl před večerí noviny.
ANO – NE
15. Najděte ve třetím odstavci slova, v nichž se vyskytuje dvojhláska.

Test číslo

3

Po přípravě se vířící plískanicí plahočím do opuštěné budovy uměleckého ateliéru. Uprostřed TRŮNÍ napůl dokončený dřevěnný model školy slepený z jednotlivých dílů. Je to dokonalá napodobenina, s přesným počtem oken i třemi zlatými kupolemi usazenými nahoře.

Ze stínů vystoupí Ren. „Co MYSLÍŠ?“

„To je tvoje?“

Nervózně přikývne. „Moje závěrečná práce.“

„Je to výjimečné.“

„Výjimečně dobré, nebo výjimečně divné?“

Zakoulím očima. „Já jsem si říkala, co tady celý ten čas děláš. Páni – máš vážně talent, Ren.“

Zavrtí hlavou a obejde model kolem dokola. „Snažím se to dát dohromady, aby jsem se příští rok mohla přihlásit na kurz základů výtvarného umění v Londýně. Ještě to není úplně hotové. Potřebuju dodělat stanici lanovky a vedlejší budovy. Už ses někam přihlásila? Víím, že Hector má v plánu vzít si rok volna a najít si doma nějakou práci. Bude fajn vědět, že mám ve městě aspoň jednu známou tvář – tedy, jestli se tam dostanu.“

(...)

Ahoj Caro,

jak se ti daří? Tvoje máma říká, že se ti v Hope líbí. Zní to jako fantastické místo.

Myslel jsem... Blíží se podzimní prázdniny, ne?

Do Londýna to ze Švýcarska trvá letadlem jen chvíli, kdybys chtěla na týden přiletět?

Moc rád bych tě viděl.

Táta

(...)

Okamžitě vypnu počítač a vyběhnu po schodech nahoru převléct se před obědem ze školní uniformy.

Na začátku chodby je umístěná nástěnka se seznamem, kam se všichni chystají na podzimní prázdniny. Dole je poznámka, že se od těch, kdo pojedou domů, vyžaduje písemné svolení od rodičů a podrobný itinerář CESTY. Jelikož má škola studenty z celého světa, mnoho z nich zůstává tady. Těch se týká další poznámka, která říká, že všichni musí dodržovat přísný režim a zúčastnit se dodatečných opakovacích hodin. **Zní to strašně, ale stejně tam připišu své jméno – i kdybych měla pocit, že bych mohla odletět do San Franciska, je to příliš daleko, a musela bych být pořádně zoufalá, abych brala vážně otcův e-mail.** Navíc jsem se o sobě při oslavě školního výročí dozvěděla, že ještě nejsem připravená podniknout žádnou CESTU.

(...)

(Nina de Pass, Jeden rok bez Tebe, s. 103–105)